

Opgave 1

Tekst 1: Christian Dalsgaard: af *Svin*. Romanuddrag (2016)

Der ønskes en analyse, fortolkning og litteraturhistorisk perspektivering af romanuddraget, *Svin* (tekst 1).

Fredag d. 7. november 1986

- Det har regnet i tre dage. Gråt om dagen, sort om natten. Klokken er fem. Han har ikke sovet. Kaffemaskinen snorker på køkkenbordet. Han kan ikke se noget som helst ude på gårdspladsen. Kun sit eget
- 5 spejl billede i vinduets sorte flade. Der skal pløjes, og der kommer smågrise senere. Banken vil have et møde. Annika siger, han skal tage den med ro. Kaffen er varm, han tvinger den ned. Det brænder på tungen og ned i halsen. Han drikker igen. Stil ikke koppen i vasken. Hvem skal rydde op? I opvaskemaskinen. De sover.
- 10 Han trækker i kedeldragten ude i bryggerset og træder ned i gummistøvlerne. Lyner helt op under hagen og tager huen på knagen og

trækker den godt ned over ørerne. Luften er kold og våd, og regndråberne stikker i ansigtet på vej over gårdspladsen. Ingen ved, hvor han er. Neonlyset blinker sig tøvende i gang i maskinhallens loft, og det kolde lys lægger sig gustent over maskinerne. De er ved at være slidte. Et af
5 rørene deroppe summer og blinker og kommer aldrig i gang. Det hele er slidt. Hver gang han får ordnet en ting, er der tre nye, der trænger. Det kommer ingen vegne, noget af det. Men han skal tage det roligt.

Han står med højre fod på det nederste af de tre trin op til førerhuset. Han knuger hånden sammen om det kolde metal og svinger
10 sig op. Den orange lampe lyser. Når den slukker, kan han dreje nøglen videre rundt, og motoren vil hoste i gang. Han presser venstre hånds tommel- og langfinger hårdt ind mod de lukkede øjne. Gnider og ser ned på lampen. Den er slukket. Han får koblet lidt hurtigt ud, og traktoren giver et ryk fremad. Så triller han langsomt ud af porten. Ploven
15 sidder bagpå og kaster skygger ind over gårdspladsen. Han hopper ned, slukker lyset og trækker porten ned. De ovale plovskær hænger over ham mod den gråsorte nattehimmel. En le. En guillotine. Han ser væk og klatrer op i førerhuset igen og sætter i gear.

Han mangler stykket over mod skoven. Pilemarken. Vejen går forbi
20 stakladen og den nye stald. Bagved kommer gylletanken. Lyset fra traktorens forlygter rammer gylletankens gråhvide betonplader. Vinduesviskerne skrider rytmisk over forruden.

Sporet svinger bag om tanken og hen til det oprindelige spor ud mod skoven. Her gik han med køerne morgen og aften. Hen og åbne
25 leddet, lukke igen. Genne den sidste videre. Nummer tolv var altid på tværs. Ellers bare gå mellem de varme dyr. Midt i én levende krop ud ad sporet til græsning. Nu er det forbi. Kostalden står tom hen. Nu er det kun svinenes små stikkende øjne og deres hysteriske skrig.

Langt ude til højre skinner et svagt lys. Det er køkkenvinduet hos
30 Christensens. Lyset er tændt døgnet rundt. Lige meget hvornår han er ude, stirrer det på ham. Det kolde hvide lys fra lysstofrøret i loftet holder øje med ham. År ud og år ind. Hver eneste dag. Anklagende og afventende lur det på ham. Hver gang han ser ud over sine marker, dukker det op. Selv når han er i stalden eller indenfor. Det borer sig ind alle vegne.

Han slår hånden ned i rattet. Gå væk. Gå væk.

Så ender sporet i marken. Her var græs i mange år. Det gamle bade-
kar står der stadigt. Det skulle der også gøres noget ved. Claus tænder
5 projektørerne på førerhusets tag, og et koldt hvidt lys brager ned på
jordfladen foran traktoren. Det visne ukrudt ligger tæt over den knol-
dede muld. Han drejer og bakker så langt tilbage, han kan, før han
sænker ploven ned bag sig. Plovskærene passerer tungt i bakspejlet.
Lyset fra projektørerne genskinner i det blanke stål. Det giver et bump
10 op gennem sædet, idet ploven rammer jorden. Han skifter gear og kob-
ler ud. Det hvide lys lukker alt ude. Der er kun de små femten meter
foran traktoren og noget til siderne. Alt andet er sort. Han er en lille
hvid ø, der langsomt flytter sig fremad. Retningen styres af skellet til
venstre, og hans fornemmelse vil fortælle, hvornår han skal gøre klar til
15 at vende. Motoren kører i et jævnt antal omdrejninger og holder sam-
me dybe tone, hvis svingninger forplanter sig op gennem maskinen og
videre i hans krop. Der er ingen anden lyd.

Det må være snart, der skal vendes. Han kniber øjnene sammen for
at se piletræerne i læhegnet. Vinduesviskerne svinger forbi hans udsyn
som store øjenlåg. De regnvåde nøgne træer vil returnere det hvide
20 projektørlys. En vældig mur af bølgende skinnende grene og stammer.
Men de kommer ikke. Mørket fortsætter bare. Vådt mørke i en uende-
lighed. Den dybe brummen. Vinduesviskerne sving fra side til side.
Frem og tilbage. Frem og tilbage. Han ved ikke, hvor han er. Skellet
til venstre er væk, og han må være kørt ud af fugen. Men rattet har
25 hele tiden stået ens. Han må da for pokker kunne køre ligeud med en
traktor. Langsomt trækker han til venstre og stirrer ud ad sideruden.
Knoldet jord med vissent ukrudt. Det bliver ved og ved. Han sveder
under huen. Det kradser. Klemmer øjnene sammen og spiler dem op
igen. Regnen står ind på ruden, og dråberne løber i lange baner i en
30 evig strøm.

Så går motoren i stå.

Alt lys slukkes. Vinduesviskerne står stille. Der er helt mørkt. Helt
sort.

Og stille.

Han sidder foroverbøjet med begge hænder knuget om rattet. Håndfladerne er våde af sved. Regnen er stoppet. Øjnene kan ikke vænne sig til det dybe mørke. Han er blind. Han famler ned under rattet og drejer nøglen. Der sker ingenting. Forsigtigt løfter han hænderne op og frem, til fingerspidserne støder mod forruden. Han lader dem glide over den kolde flade og videre ud til siden. Han rammer sidedøren og finder håndtaget. Døren glider op, ud i det mørke ingenting. Langsomt vender han ryggen ud mod natten og træder ned på metalstigen. Den bløde muldjord giver sig under hans gummistøvle. Så er han nede og står med begge hænder om stigen. Hans hjerte banker. Han tør ikke slippe stigen. Han aner ikke, hvor han er. Ingen ved, hvor han er. Han er fuldstændig alene. Langsomt giver han efter og løsner fingrene fra det kolde metal. Træder et skridt baglæns. Et skridt mere. Traktoren er væk. Hjertet slår ikke. Benene giver efter, og han synker langsomt ned, til knæene lander i jorden. Kulde og fugt slår ind gennem kedeldragtens stof. På knæ. Så er det slut. Kulden æder sig op i ham. Hans kød og knogler smuldrer, rådner og forsvinder ud i jorden. Orme og biller bolttrer sig i hans kød og fortærer de sidste rester af hans ynkkelige liv. Han er væk. Han er ingenting.

20 Så synger en fugl. Et eller andet sted. Han prøver at regne ud, om det er bag ham eller foran. En solsort. Det giver ingen mening. Hvad skal den synge for nu? Nu slår hjertet igen. En dyb langsom puls, der blander sig med solsortens korte triller. Langsomt åbner han øjnene.

Der er lys.

25 Et rødgult varmt lys, der ruller ind i ham. Som øjnene vænner sig til lyset, træder konturer frem. Traktoren. Skellet. Læhegnet. Træerne står med en glans af varmt lys fra den enorme sol, der stiger op bag dem. Skyerne er trængt til side og står nu gule og røde i alle nuancer, som vældige søjler op mod himlen. En uendelig katedral. Og flere fugle kommer til. 30 En symfoni af fløjtetoner og triller i hundredvis alle vegne omkring ham. Han er midt i det hele. Solen, skoven, fuglene, alt er om ham.

Benene er stive af kulde, men han kommer langsomt op at stå. Knæene er sorte af fugtig muld. Han retter sig op og stryger strikhuen af. Panden bliver afkølet i morgenluften.

Og duftene! Muldens tunge lugt af kraft og afgrøde og liv. Den sursøde lugt af råd fra de døde afgrøder. Næring til nye. Traktorens kvalmsøde motorlugt. Hans egen sved. Jord, afgrøde, maskine, mand.

Han lægger hovedet tilbage og ser op i striben af himmel over ham.

- 5 En sidste stjerne blinker et sted, millioner af kilometer væk. Stjernen, skyerne, fuglene, træerne, jorden, sveden. Alt hører sammen. Alt har en plads og en årsag. En tanke. En vilje. Tårerne løber ned ad hans kinder. Han kan mærke, når de slipper ved kæbebenet. Alt omkring ham flyder sammen i orange lys. Han ser ingenting, og han ser det hele. På
10 én gang. I ét nu. Der er verden, og der er sammenhængen. Det løber varmt ned gennem hans krop og fortrænger al stivhed og kulde.

Han tørrer tårerne væk med ærmet og ser sig omkring. Han står midt på marken. Derovre er sporet tilbage til Abildgaard. Der er badekarret.

- 15 Han vender sig mod traktoren. Så starter motoren. Den dybe brummen lægger sig velkendt under fuglenes sang og træernes susen. Maskinen sitrer. Sidedøren står åben, og han klatrer langsomt op i førerhuset. Han kan se gården ligge badet i det rødlige morgenlys. Øvre bag ved Christensens gård. Det nye tag på stalden. Alt er glemt og godt nu.
20 Gud tilgiver alt. Og dér ligger hans egen nye stald, gylletanken, stakladen. Stuehusets gavl stikker ud bag stakladen. Der står hun op nu, hans Annika, og reder sit lyse hår, inden hun fletter det og binder det op. Knejsende, smuk og stærk. Måske sidder de allerede i køkkenet, hans to piger og spiser morgenmad.

- 25 Han hæver ploven og sætter i gear. Traktoren vugger blidt i sporet. Hans krop følger glidende med i de duvende bevægelser. Han ler ad et eller andet og sætter farten op. En cowboy på rodeotyr. Han letter fra sædet i bumpene. En rutsjebane!

- Han drejer nøglen med den ene hånd, mens han åbner sidedøren
30 med den anden. I bryggerset får han kun sparket de jordede støvler af og går ind i køkkenet i den snavsede kedeldragt. De sidder ved bordet. Hans stol står trukket ud og klar til ham. Ranva holder en bolle med pålægschokolade i hånden. Den halve arm støtter selvfølgelig på bordkanten. Annika sætter sin kaffekop.

"Men Claus! Du er jo helt fuld af jord!"

Han lader sig synke ned på stolen. Hun er smuk. Fuldstændig som da hun første gang stod foran ham med sine fregner og sit mellemrum mellem fortænderne og den stjernemønstrede sweater, der strammede
§ over brystet. Hun læner sig frem mod ham og lægger hånden på hans arm.

"Men er der sket noget, Claus?"

Han smiler.

"Ja, der er sket noget." Han lægger sin hånd oven på hendes. "Jeg har
10 mødt Gud. Jeg har mødt Gud ude i Pilemarken."